

Γ'. Κ ύ π ρ ο ς.

Θέσις. Ἡ νῆσος αὕτη κεῖται ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὸ Παμπύλιον πέλαγος, καταυτικρὺ Κιλικίας καὶ Συρίας.

Βουνά. Ὀλυμπος εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν μετὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης περίφημος· ἦτο καὶ Ὀλυμπος ἄλλος εἰς τὸν μεσημβρινὸν Αἰγιαλόν. Κυρίως δὲ Ὀλυμπος ὀνομάζεται τὰ ἀλληλεχθῆ ὄρη εἰς τὸ μέσον τῆς νήσου, ὅθεν ἀναβρῦουσιν ὅλοι οἱ ποταμοί.

Ἀχρωτήρια. Ἀκάμας ἡ δυσμικιωτάτη ἄκρα τῆς νήσου. Κοσμύου ἄκρα ἡ βόρειος· αἱ Κλειῆδες βλέπουσι τὰ βορειοανατολικά. Κουριάς ἄκρα, πρὸς μεσημβρίαν.

Τόποι. Εἰς μὲν τὸν βόρειον αἰγιαλὸν ἔκειντο ἐκ δύσεως εἰς ἀνατολήν Σόλοι, Ἀρσινόη, Λόπαθος λιμένα ἔχουσα, καὶ τὸ Ἀφροδίσιον· εἰς δὲ τὸν ἀνατολικὸν, Σαλαμῖς, ἡ μετέπειτα Κωνσταντία (Κολοῦρι), πόλις ὡραιότατη· ὀλίγον τι μακρῆτερα πρὸς νότον ἦτο ἡ ἄλλη Ἀρσινόη (Φαμαγούσα)· εἰς τὸν μεσημβρινὸν αἰγιαλὸν εὐρίσκετο τὸ Κίτιον, πατρίς τοῦ περικλεοῦς ἀρχηγοῦ τῆς Στωϊκῆς Φιλοσοφίας Ζήνωνος, καὶ ἡ διὰ τὴν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης περίφημος Ἀμαθοῦς· εἰς δὲ τὸν δυτικὸν αἰγιαλὸν ἦσαν ἡ Παλαίπαφος (Πάφος) καὶ ἡ νέα Πάφος, ὅπου ἐτεμάτο κατ' ἐξοχὴν ἡ Ἀφροδίτη, ἣτις κατὰ τὸν μῦθον ἐχθῆκεν ἐδῶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ μέσον ἦτο ἡ Ταμασός, καὶ πλησίον αὐτῆς τὰ καλά τοῦ χαλκοῦ μεταλλεῖα.

Σημείωσις. Ἡ Κύπρος ἔδιδεν ἄφθονα γεννήματα, καὶ ἔλαιον καὶ οἶνον καὶ ὀπώρας καὶ μέταλλα· ἦτο καὶ πολυάνθρωπος τοὺς παλαιοὺς χρόνους· εἶχε τότε ἐννέα βασιλεια, ἡ μᾶλλον εἰπεῖν, ἐννέα αὐτονομίους πολιτείας.

γ'. Ῥόδος.

Θέσις. Ἐκ Βορρᾶ πρὸς Νότον, ἀντικρὺ Καρίας.

Ὅρος. Ἀτάβυρις, εἰς τὴν νότιον πλευρὰν τῆς νήσου· ἦτο εἰς αὐτὸ ἱερὸν Διὸς Ἀταβυρίου.

Πόλις. Ῥόδος, ἀξιώλογος παραθαλαπία πέλις, καὶ περίφημον ἐμπορεῖον τῆς ἀρχαιότητος εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς νήσου· τὸν λιμένα τῆς ἐς λίζεν ὁ 70 ποδῶν ὕψος ἔχων καλοσσίς, ὅς τις ἐκρημνίσθη ὑπὸ σεισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐβδόμην ἐνατουαετηρίδα τὴν ἐχάλασαν οἱ Σαρακηνοί. Λίνδος, πρὸς μεσημβρίαν τῆς Ῥόδου, εἰς τὸν ἀνατολικὸν αἰγιαλόν. Ἰαλυσὸς, εἰς τὸν βόρειον. Κάμειρος, εἰς τὸν δυτικόν. Ἀρχαιόταται πόλεις τῆς χώρας ἦσαν αὗται αἱ τρεῖς· ἡ δὲ Ῥόδος ἐκτίσθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ ἐκατοικήθη ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν προτέρων.

Σημείωσις. Τὴν φήμην τῆς θαλασσοπλοΐας ἐξέψωσεν ἡ νῆσος αὕτη· ἦτο πατρίς πολλῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ Οὐεσπασιανὸς τῆς ἐπῆρε τελευταῖον τὴν ἐλευθερίαν. Τοὺς θαλασσίους νόμους τῆς ἐγνώρισσαν τὰ πλείοτερα θαλασσινὰ ἔθνη.

β'. Αἱ μικρότεραι Ἑλληνικαὶ νῆσος διαιροῦνται εἰς Κυκλάδας καὶ Σποράδας· ἀλλ' ἡ διαίρεσις αὕτη εἶναι ἀπρὸςδιόριστος.

Α'. Κυκλάδες Νῆσοι.

Αἱ κυριώτεραι εἶναι.

Δῆλος ἡ πατρίς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, οἵτινες μετὰ τῆς μητρός των Λητοῦς εἶχαν ἐδῶ ναὸν μεγαλο-

πρεπή. Ἐδῶ ἔναπεταμίευαν οἱ Ἕλληνες τοὺς δημοσίους τῶν
 θησαυρούς. Μετέπειτα, ἀφ' οὗ ἔχαλάσθη ἡ Κόρινθος, διεδέχθη
 ἡ μητρόπολις τῆς ἐκτεταμένην τινα ἐμπορίαν· εἶναι ἡ μικροτέρα
 τῶν Κυκλάδων νήσων· κεῖται πλησίον τῆς Μυκόνου. Εὐ-
 βῆς μετὰ τὴν Δήλον εἶναι ἡ Ὀρτυγία ἢ Ῥήνεια· ἐδῶ
 εὐάπτοντο οἱ νεκροὶ τῆς Δήλου, ἐπειδὴ ἐκεῖ δὲν ἐσυγχωρεῖτο
 νεκροῦ ἐνταφιασμός διὰ τὴν ἀγιότητα τῆς Νήσου. Πάρος,
 περίφημος διὰ τὰ καλά λευκὰ μάρμαρα, καὶ διὰ τὴν Μιλτιά-
 δην. Νάξος, πάλαιποτε Δία, ἡ μεγαλητέρα καὶ εὐφρο-
 τερα ἀπὸ τὰς κυκλάδας νήσους, ἔδιδε κάλλιπον οἶνον· καὶ διὰ
 τοῦτο ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὸν Βάκχον. Ἄνδρος, ἡ βορειο-
 τάτη ἀπ' ὅλας τὰς κυκλάδας, ἀμέσως μετὰ τὴν Εὐβοίαν, εἶχε
 καλὸν λιμένα, καὶ πολλὴν ἐμπορίαν. Τήνος, εἶχεν ἱερὸν
 Ποσειδῶνος μέγα καὶ ἀξιοθέατον, ἔξω τῆς μικρᾶς πόλεώς της,
 εἰς ἄλσος. Σύρος, πρὸς δυσμὰς τῆς Δήλου. Κέως (Τσία),
 ἀντικρὺ τῆς Σουνιάδος ἄκρας, εἶχε τέσσαρας καλὰς πόλεις, Ἰου-
 λίδα καὶ Καρθαίαν, καὶ Ποιήεσσαν καὶ Κορησσίαν.
 Γύαρος (Γουῦρα), μετὰξὺ Κέω καὶ Ἄνδρου. Κύβυος
 (Θέρμια), καὶ Σέριφος, εἰς τὰ νότια τῆς Κέω. Ὠλίας-
 ρος πλησίον τῆς Πάρου, καὶ Πρεπέσιυθος ἦσαν ἄσημοι.

Σημείωσις. Πάλαιποτε ἦσαν αὗται αἱ νῆσοι ὑποτε-
 ταγμένοι εἰς τοὺς Κρήτας, ἔπειτα εἰς τοὺς Κᾶρας, τελευταῖον
 εἰς τοὺς Ἀθηναίους· εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον πολλαὶ
 ἔγιναν αὐτόνομοι.

Β'. Σποράδες Νῆσοι σιμὰ τῆς Εὐρώπης.

Αἱ ἐπισημότεραι εἶναι· Μήλος, μετὰξὺ Κρήτης καὶ
 τοῦ Σκυλλαίου ἀκρωτηρίου, ἔδιδεν ἀξίαρετον οἶνον καὶ συμπτη-

ρίαν. Πλησίον αὐτῆς ἔκειντο Σίφνος, καὶ Κίμωλος, ὄθεν ἡ Κιμωλία γῆ, καὶ Πολύαιγος. Ἴος (Νιός), μικρὰ νῆσος ὑποκάτω τῆς Νάξου· ἐδῶ λέγουν ὅτι εὐρέθη ὁ τάφος τοῦ Ὀμήρου. Θήρα (Σαντορίνη), εἰς τὰ νοτιώτατα μέρη τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἀσυπάλαια (Ἀσυπαλιὰ), ἀντικρὺ τῆς Κῶ· ἡ ἀνατολικωτάτη ἀπὸ τὰς Εὐρωπαϊκῶν νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ἀμοργός, μεταξύ Νάξου καὶ Ἀλικαρνασσοῦ. Σκύρος πρὸς Βορρᾶν καταντικρὺ τὴν Εὐβοίαν. Ἐδὲ ἐκρύφθη ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὸν κατὰ τῆς Τροίας πόλεμον. Σκίαθος, καὶ Σκόπελος, μεταξύ Εὐβοίας καὶ Μαγνησίας.

Γ'. Σποράδες Νῆσοι σιμὰ τῆς Ἀσίας.

1. Εἰς τὸ Αἰγαίου πέλαγος.

Τένεδος, εἶχεν εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους χωριστῆς βασιλείας· κεῖται ἀντικρὺ τοῦ Σιγείου ἀκρωτηρίου. Λέσβος (Μιτυλήνη), μεγάλη νῆσος ἀντικρὺ τοῦ Περγάμου· εἶχε πάλαι ποτὲ πολλὰς περιφίμους πόλεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο ἡ μὲν Μιτυλήνη πρὸς ἀνατολὰς, ἡ δὲ Μέθυμνα πρὸς Βορρᾶν. Πιττακός, Σαπφῶ καὶ Ἀλκαῖος ἐγεννήθησαν εἰς αὐτήν. Χίος εἶχε καλοὺς ἐμπελῶνας καὶ μάρμαρα.

2. Εἰς τὸ Ἰκάριον πέλαγος,

Σάμος, ἀξιόλογος νῆσος ἀντικρὺ τῆς Μιλήτου· ἦτο ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ἥραν· εἶχε καλὰ ὀπωρικά καὶ γεννήματα· τὰ κεράμια σκεύη τῆς ἦσαν περίφημα· ὁ Πυθαγόρας ἶδε τὸ φῶς εἰς αὐτήν. Ἰκαρία, πρὸς δυσμὰς τῆς Σάμου, περίφημος διὰ τὸν μῦθον τοῦ Ἰκάρου· εἶχε καλὰς βοσκὰς διὰ τὰ

κτῆνη. Πάτμος, ὑποκάτω τῆς εἰρημένης, γνωστὴ διὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεολόγου. Φαρμακοῦσα περὶ τὴν Μίλητον, ὅπου ἐπιβάσθη ἀπὸ τοὺς πειρατὰς ὁ Καῖσαρ Ἰούλιος. Εἶχεν ἐξαιρετὰ κρατῖα, καὶ λεπτὰ ὑφάσματα ἢ Κῶς, πατὴρ τοῦ Ἰπποκράτους.

3. Εἰς τὸ Καρπάθιον πέλαγος.

Κάρπαθος, ὀνομασθὴ νῆσος μετὰξὺ Ῥόδου καὶ Κρήτης.

Ι Τ Λ Ι Α.

Ὄνοματα. Ἰταλία, Σατουρνία, Αὔσουα, Ἔσπερια, Οἰνωτρία· τὰ τελευταῖα ὀνόματα τῆς τὰ ἔδωκαν οἱ ἀρχαιότατοι Ἕλληνες· ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἰταλίας εἶναι ἀδέσβαιος· πιθανώτατον εἶναι, ὅτι προῆλθεν ἀπὸ παλαιόν τινα ἡγεμόνα τῆς χώρας, καθὼς καὶ τὸ Σατουρνία καὶ Οἰνωτρία· Ἔσπερια δὲ ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν πρὸς δυσμὰς θέσιν τῆς. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς Ἔσπεριαν ἔλεγον ἄλλοτε μὲν τὴν Ἰταλίαν, ἄλλοτε δὲ τὴν Ἰσπανίαν.

Ὅρια. Ἡ χώρα αὕτη περιωρίζετο ἐκ μὲν Βορρῆ ἀπὸ τὰς Ἀλπεις· ἐκ δὲ ἀνατολῶν ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν Ἰλλυρίαν διὰ τοῦ ποταμοῦ Ἀρσίου· ἐκ δὲ νότου, περιεκυκλόνετο ἀπὸ τὸ Λιγυρικὸν ἢ Τυρρῆνικὸν πέλαγος, ἐκ δὲ ἀνατολῶν, ἀπὸ τὸ Ἀδριατικὸν ἢ Ἰόνιον· ἀλλ' εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, τὸ βορειότατον μέρος, ἢ ἡ πάλαι ποτε Λομβαρδία, ἐπειδὴ ἔκατοικεῖτο ἀπὸ τοὺς Γάλλους, δὲν ἐτάττετο εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Θάλασσαι. Τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ὀνομάζετο ἀνωτέρα θάλασσα· τὸ δὲ Τυρρῆνικὸν, κατωτέρα· ὁ δὲ κόλπος τῆς Γενούας, ὀνομάζετο Λιγυρικὴ· ἢ δὲ περὶ τοὺς πόδας τῆς Ἰταλίας, Ἰονική.

Διαίρεσις. Ἐδιαιρεῖτο πάλαι ποτὲ ἡ Ἰταλία εἰς τέσσαρα μέρη, Ἰταλίαν ἰδίως, Ἐντὸς τῶν Ἄλπεων Κελτικὴν (Γαλιαν Κισαλπίαν), Ἑλλάδα μεγάλην, καὶ Ἰταλικὰς νήσους.

Α'. Ἰταλία ἰδίως.

Ὅρια. Πρὸς ἄστυας, ἡ Λιγυσικὴ (Γένουα), καὶ ὁ ποταμὸς Μάκρας· πρὸς Βορρᾶν, ὁ ποταμὸς Ρουβίκων, καὶ ἀρχήτερα ὁ Αἰσις· οἱ δύο οὗτοι ποταμοὶ καὶ μεταξὺ τούτων τὰ Ἀπέννινα ὄρη ἀπέχωρίζαν τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τὴν Ἐντὸς Ἄλπεων Κελτικὴν.

Ἐπικράτειαί

α'. Λατίνη, ἢ Λάτιον.

Ὅρια. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν παλαιὰν Λατίνην ἀπὸ τὴν νέαν. Ἡ παλαιὰ ἐξηπλόυετο ἀπὸ τὸν Τίβεριν ἕως τὸ Κιρκαῖον ἀκρωτήριον, καὶ ἐπεριωρίζετο πρὸς Βορρᾶν ἀπὸ τὸν Ἀνίωνα (Teverone), καὶ τὸ ὄρος τὸν Ἀλγιόδον· τὸ δὲ νέον ἐξετείνετο περισσότερον, ἐκ τῶν συνόρων τούτων ἕως τὸν ποταμὸν Λεῖριν (Garigliano).

Ποταμοί. Τίβερης· ὁ ἐπίσημος οὗτος ποταμὸς ἐκπηγάζει ἀπὸ τὰ Ἀπέννινα ὄρη, καὶ δεχόμενος τοὺς ποταμοὺς Κλάριν, Νάρα, Ἀλλίαν, Κρημέραν καὶ Ἀνίωνα, ὑποκάτω τῆς Ῥώμης χύνεται εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν. Πλημμυρεῖ συχνάκις, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι Ἰλώδης, κίτρινος καὶ θολερός. Ἀνίων (Teverone), ὀρμητικὸς ποταμὸς, χωρίζει τὴν Σαβίνην καὶ τὴν Λατίνην. Νουμικὸς, ῥυάξ, χύνεται ἐπέκεινα τοῦ Λαυινίου εἰς τὴν θάλασσαν· εἰς τὰ νηρά του ἐπνίγη ὁ Αἰνείας. Λεῖρις (Garigliano)· εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ εἶναι αἱ Παλύδες ἤγουν λίμναι Μιντουρηυσίαι.

Λίμναι. Λάκος Ῥήγιλλος ὄχι μακρὰν τῆς σημερινῆς πολίχνης Φρασκάτι· αὐτοῦ σιμὰ ἐνίκησάν ποτε οἱ Ῥωμαῖοι

τούς Λατίνους. Ποντίαι Παλύδες, μεγαλώτατα ἔλη μεταξύ τῶν ποταμῶν Νυμφαίου καὶ Αὐφίδου· Κορν. Κέθηγος τὸ 590 Α. Ρ., Καῖσαρ, Αὐγούστος, Τραϊανός, καὶ ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς Θεοδώριχος εἰς μάτην ἐπροσπάθησαν νὰ τὰ ξηράνωσι.

Βουνα. Ἄλβανόν, σιμὰ τῆς πόλεως Ἄλβας· ἐδῶ ἐπανηγυρίζοντο τῶν Λατίνων αἱ ἑορταί. Σάκερος, ὅπου κατέφυγαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὅταν κατεπάλαισαν τοὺς Τριβούνους.

Πόλεις. Ῥώμη, μητρόπολις ποτὲ ὅλου τοῦ παλαιοῦ κόσμου, εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ Τιβέρεως, ἐπάνω δέκα λόφων κτισμένη· ἤυξήθη δὲ κατ' ὀλίγον· διότι πρῶτον μὲν εἶχαν τειχίσαι τὸ Καπιτώλιον, καὶ τὸ Παλάτιον, καὶ τὸν Κουϊρίνον λόφον. Ἄγκος δὲ Μάρκιος ἐπρόσθεσε τὸ Καίλιον ὄρος, καὶ τὸ Ἀβεντίνου ὄρος, καὶ τὴν μεταξύ τούτων πεδιάδα· ὁ δὲ Σερούϊος μετέπειτα τὴν ἤυξησε μὲ τὸν Ἑσκυλῖνον λόφον καὶ τὸν Οὐϊμινάλιον· ἔπειτα ἐτείχισαν ἕξ σταδίων διάστημα μὲ τάφρον ἀπὸ τῆς Κολλίνης πύλης ἕως τῆς Ἑσκυλίνης. Πομπήϊος δὲ καὶ ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ Σεβασός ἔκαμαν μεγάλας δαπάνας εἰς πολλάς κατασκευάς· τὰς πλειοτέρας περιεῖχε τὸ Ἄρειον πεδῖον ἢ ὁ Μάρτιος κάμπος, ὅς τις ἦτο μέγας καὶ ἀξιοθέατος, ὅπου ἐγίνοντο οἱ γυμνασικοὶ ἀγῶνες· πλησίον τούτου ἦτο καὶ πεδιάς ἄλλη, καὶ κύκλω πολλόταται σοαί, καὶ ἄλση καὶ θέατρα τρία, καὶ ἀμφιθέατρον, καὶ ναοὶ πολυτελεῖς, καὶ μνημεῖα τῶν ἐπιφανεστάτων Ῥωμαίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ἀξιολογώτατον δὲ ἦτο τὸ Μαυσωλεῖον. Ἡ ἀγορὰ ἦτο σολισμένη μὲ βασιλικὰς σοὰς καὶ ναοὺς· ἐκεῖ ἦτο καὶ τὸ Καπιτώλιον· τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Παλατίου, καὶ τοῦ περιπάτου τῆς Λιβίας ἦσαν ἀξιόλογα. Ὁ Σεβασός Καῖσαρ ἐδιαίρεσε τὴν Ῥώμην εἰς δεκατέσσαρας χώρας ἢ κύκλους ἢ συνοικίας.

Αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις τῆς Λατίνης ἦσαν, Ὠσια, λιμνὴν

ἐξάιρετος εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέρεως. Λαυρεντόν, καθίδρα τῶν ἀρχαιοτάτων Λατίνων βασιλέων. Λαουῦνιου (Paterno), αὐτοῦ πλησίον. Ἄλβα Λόγγα (Albano), κατεσκάφη ἀπὸ τὸν βασιλέα Τούλλιον Ὠσίλιον. Τοῦσκλον (Frascati)· εἰς τὰ καλὰ περίχωρα ταύτης τῆς πόλεως εἶχαν οἱ Ῥωμαῖοι πολλὰ ἀγροκῆτια. Πραίνεσος (Palestrina), εἰς τὰ σύνορα τῶν Αἰκούων, ἐκ φύσεως ὄχυρά, εἶχεν ἱερὸν καὶ χρηστήριον ἐπίσημον τῆς Τύχης. Ὁ Σύλλας ἐπόρθησε ταύτην τὴν πόλιν, καὶ κατέσφαξε τοὺς κατοίκους· ἔπειτα δὲ ἔκτισεν αὐτοῦ ναὸν μεγαλοπρεπῆ. Τίβουρα (Tivoli), πόλις μεγαλοπρεπῆς καὶ πλουσία μεταξὺ πολλῶν τερπνοτάτων ἀγροκηπίων, τῶν ὁποίων τὸ περιφανέστερον ἦτο τὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Οἱ Ῥούτουλοι εἶχαν εἰς τὰ παραθαλάσσια τῆς Λατίνης πολλὰς πόλεις. Ἄρδέα (Ardea), ἦτο τούτων ἡ περιφημότερα. Ἡ χώρα τῶν Ἐρνίκων ἦτο πολλὰ βουνώδης καὶ πετρώδης καὶ ἐσυνώρευσεν μὲ τοὺς Μαρσοὺς καὶ Αἰκούους. Ἀπὸ τὰς πόλεις τῶν ἐπίσημος ἦτο ἡ Ἀναγνία (Anagni). Τὴν πρὸς Νότον καὶ Ἀνατολὰς χώραν τὴν πλησίον τῶν Ῥουτούλων καὶ Ἐρνίκων ἐξουσίαζαν οἱ Οὐόλσκοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔκαμαν πολλοὺς πολέμους οἱ Ῥωμαῖοι. Αἱ περιφημότεραι πόλεις τῶν ἦσαν Ἄντιου, δυνατὴ παραθαλάσσιος πόλις, εἰς τὸ ἀκρωτήριο, τὸ ὁποῖον ἀκόμη οἱ Ἰταλοὶ ὀνομάζουσιν Anzo. σώζονται ὡς τὴν σήμερον εἰρεῖα ταύτης τῆς πόλεως. Κερκαῖον, ἡ Κίρκης ἱερὸν, ὀνομασθὲν ἀπὸ τὴν διαβόητον Κίρκην (ἐπάνω τοῦ ὄρους, τὸ ὁποῖον τὴν σήμερον ὀνομάζεται Monte Circello), λιμὴν ἀξιοθέατος. Lucus Feroniae, περίφημον ἄλσος τῶν ποιητῶν. Ταρράκίνα ἐπάνω ὄρους, Τραχινη ὀνομαζομένη πρότερον. Οὐελίτρα (Veletri), πόλις ὠραία, πατρίς τῆς γενεᾶς τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου· Σούεσσα

τῶν Ἰωμεντίνων, Κόρα (Corioli, ἢ Cori). Φρε-
γέλλα (Ponte Coruo), παρὰ τὸν Λεῖριν ποταμὸν, ἦσαν
αἱ τρεῖς μητροπόλεις τῶν παλαιῶν Οὐέλσκων· εἶναι ἀπὸ πολ-
λῆς κρημνισμέναι, οὐδὲ φαίνεται μὲ βαιβαρότητα ἢ θέσις των.
Ἀρπινου, πατὴρ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Μαρίου. Ἀκούϊ-
νου, πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Ἰουβενάλιου.

Τὴν δὲ νέαν Λατίνην ἑκατοῖκον αἰ πρὸς τὰ μέρη τῆς
Καμπανίας πλησίον τῶν Ἀβοριγίνων (Auruncer).

Πόλεις. Ἀμύκλαι, ὀνομασθὴ διὰ τοὺς ὄφεις καὶ
τὰ σπήλαιά της. Καιάτα (Gaeta), ἐπώνυμος τῆς τοῦ Αἰ-
νείου τροφῆς, ἣτις λέγουσιν ὅτι ἐνεταφιάσθη ἐνταῦθα. Φορμίαε
(Mola)· ὁ Κικέρων εἶχεν ἐδῶ ἀγροκήπιον ὀνομαζόμενον Φορ-
μιανόν. Μιντοῦρναι, παρὰ τὸν Λεῖριν. Καίκουβον,
ἔκκρινε καλὰ κρασία.

Σημείωσις. Ἡ Λατίνη δὲν ἦτο οὔτε ὡς ἡ Σαβίνη, οὔτε
ὡς ἡ Καμπανία καρποφόρος· ἀλλὰ δὲν ἦτο πάλιν ἄκαρπος.

β'. Σ α β ί ν η.

Καὶ αἱ Χῶραι τῶν Μαρόρσκινων, καὶ Οὐησίνων, καὶ Πε-
λιγνῶν, καὶ Μαρσῶν, καὶ Αἰκούων.

1) Ἡ Σαβίνη ἐσυνώρευε πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Τυρρήνιαν·
πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν Λατίνην· πρὸς ἀνατολὰς μὲ τοὺς
Πικεντίνους καὶ Οὐησίνους· πρὸς Βορρᾶν μὲ τοὺς Ὀμβρικούς.

Ἔσατα. Ἀλλίας, ὅπου συνέβη ἡ δυστυχὴς μάχη με-
ταξὺ Ῥωμαίων καὶ Γάλλων, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν καὶ
αὐτὴν τὴν Ῥώμην οἱ δεῦτεροι. Ἀνίων (Teverone), ὄριον πρὸς
τὴν Λατίνην, καὶ ὁ ἐπισημότερος ποταμὸς ἀπὸ τοὺς ἕως ἐδῶ
συναυτωμένους. Χύνεται, καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι, εἰς τὸν Τίβεριν.

Πόλεις. Φιδήνας ἢ Φιδεντία, μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος πόλις. Νώμεντον, (Lamentana), ἀπὸ τὴν ἑποίαν ἔλαβε τὸνομα ἢ Νωμεντανὴ Ὁδὸς, (Via Nomentana). Ἡρήτον (Monte ritondo) διακωνίσθη διὰ τὴν κατ' ἀρχὰς τῆς Ῥωμαϊκῆς Πολιτείας συζῆσαν αὐτόθι μάχην μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Σαβίνων. Κύρις (ἴσως Correse), ἡ παλαιὰ μητρόπολις τῶν Σαβίνων. Ρεάτον (Rieti), παλαιὰ λαμπρὰ πόλις εἰς τερπνὸν τόπον. Κωτίλια (πλησίον τῆς Cività Ducale) μετ' βρύσειν ὑγιεινὴν, ὅπου ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Οὐεσπασιανός. Φαλακρίνα, κώμη, πατρίς τοῦ εἰρημένου αὐτοκράτορος. Ἀμίτερνον (Aquila), πατρίς τοῦ Ἱστοριογράφου Σαλουσίου.

Σημείωσις. Ἡ Σαβίνη ἦτο γῆ καρποφόρος, καὶ βοσκῶν θαψιλῆς.

2) Οὐήστῖνοι ἑκατοίκουν εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ Οὐομάνου. Ματρῖνος καὶ Ἀτερνος διέτρεχαν δι' αὐτῶν ἕως τὴν θάλασσαν.

3) Μάρρουκτινοι, ἑκατοίκουν πρὸς ἀνατολὰς τῶν Οὐήστῖνων εἰς τὸν Αἰγιαλόν.

Πόλεις. Τεάτον (Chieti) εἰς ὄρεινόν τόπον. Ἀτερνον (Aternum, Pescara), εἰς τὸ ζόμιον τοῦ Ἀτέρνου, εἶχε λιμένα.

4) Πελιγνοὶ (Peligni), ἀπεχωρίζοντο ἀπὸ τοὺς Φρεντανούς διὰ τοῦ ποταμοῦ Σάγρου.

Πόλεις. Κορφίνιον (Corfinium, San Perino), εἰς τὸν Μαρσικὸν πόλεμον περίφημον στρατόπεδον κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπολιορκήθη καὶ ἀπὸ τὸν Καίσαρα Ἰουλίον. Σούλμον (Sulmo, Sulmona), πατρίς τοῦ ποιητοῦ Ὀβιδίου, ἔπαθεν ἀπὸ τὸν Σὺλλαν μεγάλην ἐρήμωσιν.

5) **Μαρσοί (Marsi)**, ὁ πολεμικώτατος καὶ ἐριστικώτατος ἀπὸ τοὺς εἰρημένους λαοὺς, ἐκατοίκει περὶ τὴν λίμνην Φουκίναν (**Lacus Fucinus**).

Πόλεις. **Μαῤῥούκιον (Marrubium, Morea)**, καλὴ πόλις.

6) **Αἴκουοι (Aequi)**, Σαβινικὸς λαὸς, πρὸς τὸν ὁποῖον οἱ Ῥωμαῖοι ἔκαμαν πολλοὺς αἱματώδεις πολέμους, καὶ τέλος τὸν ἠφάνισαν. Ἐκείντο εἰς τὸ Ἀπέννινον μεταξὺ Μαρσῶν καὶ Σαβίνων.

Πόλις καὶ βουνόν. **Βιτελλία** σιμὰ τοῦ Ἀνίωνος· ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ἐκατάγοντο οἱ προπάτορες τοῦ αὐτοκράτορος **Βιτελλίου**. Ἄλγιστος, ὑψηλὸν βουνόν, τὸ ὁποῖον ἐφημίσθη εἰς τοὺς πολέμους τῶν Ῥωμαίων καὶ Αἰκούων· ἦτο ψυχρὸν καὶ δενδρῶδες.

Γ'. Πικεντίνη.

Ὅρια. Πρὸς Βορρᾶν, ὁ ποταμὸς Αἴσις· πρὸς ἀνατολὰς, τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος· πρὸς μεσημβρίαν, ὁ Ἄτερνος· πρὸς δυσμὰς, τὰ Ἀπέννινα, τὰ ὁποῖα διέκριναν ταύτην τὴν χώραν ἀπὸ τοὺς Ὀμβρικοὺς καὶ Σαβίνους.

Κάτοικοι. Οἱ Πικεντῖνοι· ἔδειξαν ἀνδρίαν εἰς τὸν συμμαχικὸν ἢ Μαρσικὸν πόλεμον.

Ποταμοί. **Τρουντίνος (Truentus, Tronto)**. Ἄτερνος (**Aternus, pascata**).

Πόλις. Ἄγκων (**Ἀγκώνα**), ἐπίσημος πόλις εἰς τὰ Λουμερικὰ ἀκρωτήρια. Εἶχε λιμένα ἐξάαιρετον, καὶ τόξον Θριαμβευτικὸν τοῦ Αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ. **Τρουντῖνος (Torre Segura)** εἰς τὸν ὁμώνυμόν της ποταμὸν, ὄχυρός καὶ

ἀξιόλογος τόπος. **Ίντέραμνα** (Teramo), πατρίς τοῦ Ἴσο-
ριογράφου Τακίτου, καὶ τῶν αὐτοκρατόρων Τακίτου καὶ Φλω-
ριανοῦ· κατηρημώθη ποτὲ ἀπὸ τοῦ Σύλλαν.

δ. Ὀμβρική.

Ὀρια. Πρὸς Βορρᾶν, ἡ ἀνωτέρα θάλασσα· πρὸς με-
σημβρίαν, ὁ ποταμὸς Νάρ· πρὸς ἀνατολὰς, ὁ Αἴσις· πρὸς δυ-
σμάς, ὁ Τίβερης.

Ποταμοί. Ὀμοῦ μὲ τὸν Ῥουβίκωνα καὶ Αἴσιν, Μέ-
ταυρος, ἔπου ἐκτυπήθη ὁ Ἀσδρούδας.

Ἀαοί. Εἰς τὰ βόρεια χωρία 1) οἱ Σέιονες, Γαλλικὸς
λαὸς, ἐνοχλῶν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τελευταῖον ἀφανισθεὶς ὁλο-
κλήρως ἀπ' αὐτοῖς· εἰς τὴν ἐπικράτειάν των ἦσαν αἱ πόλεις.
Ἀρίμινον (Rimini), παραθαλάσσιος πόλις ὑψωθεῖσα ἀπὸ
τὸν Αὔγουσον. Πίσσαυρον (Pesaro). Σηνογαλλία
(Sinigaglia), καὶ αἱ δύο παραθαλάσσιαι· εἰς τὰ ἐνθὸν τῆς
χώρας εὕρισκετο Σάρσινα, πατρίς τοῦ ποιητοῦ Πλαύτου.
2) Ὀμβρικοὶ, ἀρχαιότατος λαὸς τῆς Ἰταλίας. Τίφερνον
Τιθουρινὸν (Citta di castello)· ὁ νεώτερος Πλίνιος
εἶχεν ἐδῶ ὑποσατικά. Σπολήτιον (Spoleto), τὸ ὁποῖον
ἐπολιόρησε ματαίως ὁ Ἀννίβας.

Σημείωσις. Εἰς τὸ Ἀρίμινον ἐγένετο μεγάλη ἐμ-
πορία τῶν Ῥωμαίων.

ε. Τυρρηνία.

Ὀρια. Πρὸς δυσμάς, ὁ ποταμὸς Μάκρης· πρὸς Βορρᾶν,
τὰ Ἀπέννινα ὄρη· πρὸς ἀνατολὰς, ὁ Τίβερης· πρὸς μεσημβρίαν,
τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος.